

Gebruikswaarde van I&R-oormerktransponders met randapparatuur

Jan Huiskes, PV

Onderzoek naar de gebruikswaarde van oormerktransponders en randapparatuur voor elektronische identificatie en registratie van varkens is gestart. Een positieve uitkomst van het onderzoek maakt het technisch mogelijk om de huidige **I&R-gebruiksmerken** en -slachtmerken te vervangen door een geautomatiseerd leesbaar merk van spenen tot en met slachten. Naast het **I&R-doel** ontstaan ook meer gebruiksmogelijkheden.

De huidige I&R-regeling is sinds 1 januari 1996 van kracht. Varkenshouders moeten hun dieren voorzien van een oormerk met het Unieke Bedrijfs-Nummer (UBN). Er zijn gebruiksmerken voor biggen bestemd voor de vleesproductie en voor de fokkerij en er zijn slachtmerken voor vleesvarkens, slachtzeugen en slachtberen. Daarnaast bestaan enkele toegelaten tatoeagesystemen. In eerdere proefprojecten zijn de techniek en het gebruik van geïnjecteerde transponders en de gebruikswaarde van de huidige I&R-gebruiksmerken onderzocht. Zowel de sector als de overheid wensen een volgende stap in de vernieuwing van de I&R-regeling voor varkens, namelijk een geautomatiseerde uitlezing en registratie van identificatienummers. Dit is mogelijk met behulp van zogenaamde transponders.

Motivering

Achterliggende gedachten zijn de tijdens de varkenspestperiode gebleken tekortkomingen in de traceerbaarheid van diercontacten bij toepassing van alleen visueel leesbare merken, gecombineerd met toenmalige hiaten in de melding van dierverplaatsingen. Bovendien kan transponder-identificatie diverse toepassingen krijgen bij informatie-uitwisseling tussen schakels op ketenniveau en binnen afzonderlijke bedrijven per schakel: fokkerij, biggenproductie, vleesvarkenshouderij, handel en transport en slachterij.

Transpondervorm

Een transponder bevat een chip waarin een identificatiecode is geprogrammeerd en een zend-/ontvangstantenne waardoor de identificatiecode door een uitleesapparaat kan worden geactiveerd. Voor

varkens bestaan thans twee toepassingsvormen van transponders: in het dier injecteerbare transponders met een glazen huls in cilindrische vorm en in uitwendige oormerken geïntegreerde transponders. Bij injecteerbare transponders is aan het dier niet zichtbaar of en waar een transponder in het lichaam is geïnjecteerd. Bovendien bleek in eerder onderzoek de terugwinning van deze transponders na slachting uit karkassen te omslachtig, kwaliteitsverminderend en niet volledig te garanderen. Om deze redenen wordt voor het beoogde identificatiesysteem gekozen voor oormerktransponders, die de huidige I&R-gebruiksmerken en -slachtmerken zouden moeten vervangen.

Aanpak onderzoek

Het Praktijkonderzoek Varkenshouderij is door het Productschap Vee en Vlees verzocht om I&R-oormerktransponders met bijbehorende aanbreng- en uitleesapparatuur (het geheel is een systeem) te beproeven. De te onderzoeken merken en hun randapparatuur moeten voldoen aan een in dit project opgesteld programma van technische eisen. Deze eisen hebben onder andere betrekking op houdbaarheid, verlies, afleesbaarheid, uitleesbaarheid, gebruikte materialen en afmetingen.

Het doel van het onderzoek is het bepalen van de gebruikswaarde van oormerktransponders en randapparatuur (bijbehorende tangen en uitlezers) voor varkens.

Het onderzoek zal plaatsvinden op vier varkensbedrijven: de drie proefbedrijven van het Praktijkonderzoek Varkenshouderij te Rosmalen, Raalte en Sterksel en een praktijkbedrijf.

Eenzijds is het de bedoeling de oormerktranspon-

ders gedurende het gehele traject vanaf aanbrengen rond het spenen tot aan het einde van de slachtlijn te beproeven. Anderzijds moet spoedig een eerste indruk worden verkregen van de bruikbaarheid van deze oormerktransponders in het laatste en waarschijnlijk moeilijkste trajectdeel: de slachterijfase.

Per te onderzoeken systeem zullen daarom twee deelproeven als volgt worden opgestart: eerst de slachtfase en vervolgens de hele keten, van vermeerdering tot en met slacht.

Het slachtfasedeel is inmiddels voor een drietal systemen in uitvoering, waarbij wordt samengewerkt met twee slachterijen.

Aandachtspunten en resultaat

In het onderzoek wordt aandacht geschonken aan:

- arbeid voor het aanbrengen van de merken en

- het uitlezen van de transponders en de mogelijkheid van aanbrengen door één of twee personen;
- eventuele irritaties aan het oor na het aanbrengen van de merken;
- verlies van merken en uitleesbaarheid van de transponders;
- kwaliteit van de merken en de bijbehorende tangen en uitlezers.

Het onderzoek geeft inzicht in de gebruikswaarde van de beproefde oormerktransponders en de bijbehorende aanbreng- en uitleesvoorzieningen. Aan de hand daarvan kan een keuze worden gemaakt voor selectie tot toelating voor gebruik als identificatiemedium in het kader van de I&R-Regeling Varkens en de PW-Verordening Slachting en Weging. ■

